

sine Steder udenfor, til noget at overvurdere Forligsmæglingens Betydning og navnlig til at se den i et noget andet Lys, end den efter min Mening egentlig bør ses, og det har jeg ogsaa faaet bekræftet ved den Diskussion, der har fundet Sted her i Dag. Det kan neppe benegtes, at denne Indretning kan benyttes og ikke sjældent bliver benyttet til at udøve et ubilligt Tryk paa Folk. Vi maa huske paa, at Retspleiens Hovedopgave jo ikke er at realisere Humanitetskravene, men derimod at realisere Retskravene. Retspleiens egentlige Hovedopgave er jo den, naar en Mand har Ret paa et eller andet Gødet, da paa den simpleste og hurtigste Maade at bringe det dertil, at denne Ret bliver anerkjendt, og at Staten yder sin Hjælp til at føre den igjennem. Dette er Retspleiens Hovedopgave, derom tror jeg, at Alle maa være enige, og derfor er det efter min Formening egentlig et udenfor liggende Hensyn, naar man ser Forligslougv. n. i det Lys, at man gaar ud fra, at det er godt, at Folk kunne blive tvungne noget eller i alt Fald om ikke tvungne, saa dog trykkede noget for at bevæges til i det humane Diemeds Tjeneste at slaa Noget af paa det, der ellers kan være deres strenge Ret. Dette er imidlertid en Betragtning, som er bleven meget stærkt fremdraget i det andet Thing, og jeg skal derfor ikke her dvæle ved den. Jeg tror ikke, at man egentlig bør anse det som nogen rigtig Grundsætning, at Forligsmæglingen skulde bruges paa denne Maade. Det er jo klart, at der skal finde en Forhandling Sted, at Parterne skulde veiledes, og at der bør bibringes dem en fornuftig og rimelig Forestilling om, at et Forlig paa en vis Maade vil være Noget, som begge Parter kunne være tjente med fremfor at føre Proces osv.; men jeg anser det rigtig nok ikke for tjenligt, at Forligsmæglingen benyttes til at udøve et temmelig stærkt Tryk paa den ene eller den anden af Parterne, for at faae ham til at slaa Noget af paa det, der er hans egentlige Ret. Derfor vil jeg blot, i Anledning af de mange Betragtninger, der ere fremkomne her i Dag om dette Punkt, og for at hævde det, jeg mener, sige, at lige saa vist som det er, at Forligslougv. n. Forligsvæsenet, har sine gode Sider og har udrettet meget Godt, ligesaa vist er det ogsaa, at det har sine Sidsigter, og at det kan misbruges paa forskjellig Maade. Med Hensyn til de enkelte Spørgsmaal, der have foreligget til Drøftelse i det andet Thing, og som nu foreligge til Drøftelse her, knyttebe til denne Lov, har det været mig ganske klart, allerede forinden jeg forelagde Loven, at der var eet Punkt, som fremfor alle de andre vilde tildrage sig Opmærksomhed, og om hvilket det vilde vise sig, at der vilde være høist forskjellige Meninger. Dette er naturligvis, som Alle ville vide, det Spørgsmaal, om der skal gives Sagførere Afgang til at møde som Fuldmægtig for Parterne i Forligskommissionen. Det

var mig klart, at der derom herfæde meget forskellige Meninger, og at dette Spørgsmaal vilde give Anledning til Utaalser af høist forskjellig Art. Jeg behøver heller ikke at minde de Herrer om, at der ogsaa om dette Punkt var en levende Meningsforskjel i det andet Thing, idet der ved Afstemningen ved 2den Behandling kun var een Stemmes Overvægt og ved 3die Behandling 29 Stemmer imod 20 for det. Den Mening, at der angaaende dette Spørgsmaal vilde vise sig at være megen Meningsforskjel, er jo yderligere bleven bekræftet ved det, der er forefaldet her i Thinget i Dag. Iblant alle de mange Betragtninger, der kunne ansøres her, er der kun een, som for mig har nogen videre Vægt. Jeg tror nemlig ikke, at den Betragtning i Almindelighed i mindste Maade er berettiget, at Sagførernes Interesse skulde lede dem til i det Hele taget at søge at forhindre Forlig. Dette er en gammel nedarvet Anskuelse, og der er ingen Tvivl om, at det er denne Anskuelse, som Forordningen af 10de Juli 1795 hviler paa; men man maa vistnok indrømme — og dette kan jeg saa meget bedre sige, som jeg selv aldrig nogenstinde har været i denne Stilling, og forsaavidt altsaa staaar ganske fremmed for Sagførerstandens Interesse, — at det er en ganske uberettiget Antagelse. For det Første er man jo dog, som en æret Læser allerede har bemærket, ikke berettiget til at antage, at Sagførerstanden skulde være mindre samvittighedsfuld end andre Folk, men det maatte den være for at udøve en mod Parternes Interesse stridende Virksomhed for at forhindre Forlig, og dernæst tror jeg ogsaa, at man, som andre Læser her have oplyst, med Rette kan sige, at det slet ikke er i Sagførerstandens velforstaaede Interesse at forhindre billige Forlig og i Stedet derfor føre Proces, og at det heller ikke er den almindelige Mening iblandt Sagførerne, at dette er i deres Interesse, men tværtimod det Modsatte. Jeg tror heller ikke, at det har stort at betyde, at det skulde imponere eller trykke Forligsmægleren, der selv er Lægmand, saa overordentlig meget, at der mødte Sagførere for Parterne. Naar man gaar ud fra, at disse Sagførere ere nogenlunde hæderlige Folk, saa tror jeg tværtimod, at den Omstændighed, at der er Sagførere tilstede fra begge Sider eller blot fra den ene Side, vil være til megen Hjælp, idet disse Folk ofte ville kunne forklare Et og Andet for Forligsmægleren, som man maaske ellers vilde have ondt ved at komme paa det Næne med. Jeg tror heller ikke, at man har nogen særlig Grund til at befrygte, at den Omstændighed, at den ene Part møder ved Sagfører og den anden ikke, skulde kunne betragtes som indeholdende store Snarer for den Part, der personlig møder. Naar det ikke er en ganske særlig ensfoldig Mand, der staaar under Folk, som de ere flest, saa antager jeg ikke, at han i Reglen vil lade sig bringe videre, end han selv vil gaa. De Sager, der